Legale migratie – opvallende verblijfsregelingen in EU-perspectief:

1) **Arbeidsmigratie:**

Toelatingsregelingen voor arbeidsmigranten (laag of praktisch opgeleid) verschillen binnen de EU op basis van de behoeften op de nationale arbeidsmarkt. Zo is in DUI al een langere periode behoefte aan grote aantallen arbeidsmigranten om de tekorten op de arbeidsmarkt op te vullen.

Duitsland versoepelt daarom de bestaande **vakkrachtenregeling**. Hiermee wordt het Duitse bedrijven gemakkelijker om (praktisch) geschoolde arbeidsmigranten in Duitsland te laten komen werken. Als de nieuwe wet ingaat, hoeft de arbeidsmigrant enkel nog 2 jaar werkervaring en een in eigen land erkende vakopleiding te hebben gevolgd. Daarnaast is het DUI kabinet van plan een tijdelijke vergunning van een jaar af te geven voor migranten die op zoek zijn naar een baan. Hun toelating geschiedt via een puntensysteem. Daarnaast worden administratieve processen vereenvoudigd en versneld.

Verblijfsregelingen om reeds aanwezigen migranten zonder status te laten werken (of studeren).

In Duitsland kunnen afgewezen asielzoekers die (tijdelijk) niet kunnen vertrekken een **'duldung status'** verkrijgen. Het verblijf wordt vervolgens gedoogd. Recent is bepaald dat vreemdelingen die meer dan vijf jaar in Duitsland verbleven met een Duldung status een tijdelijk verblijfsrecht krijgen. Binnen een periode van 18 maanden krijgen vreemdelingen de kans om te voldoen aan de voorwaarden voor een verblijfsrecht in Duitsland, bijvoorbeeld voor werk of studie. **Ierland** kent een vergelijkbare regeling.

In **Frankrijk** is recent enigszins vergelijkbare wetgeving gepresenteerd om een tijdelijke verblijfsvergunning te creëren voor migranten zonder verblijfsvergunning (ongedocumenteerden en uitgeprocedeerde asielzoekers) die kunnen bewijzen al geruime tijd in een sector werkzaam te zijn waar tekort aan arbeidskrachten is.

Uit de VS is de term **dreamers** afkomstig: kinderen die jarenlang illegaal hebben verbleven en tot hun 18e recht op onderwijs en zorg hebben. Op hun 18e houdt dit echter op. In de VS werd deze groep de kans geboden in aanmerking te komen voor legaal verblijf en hen zo in staat te stellen te studeren of te werken in de VS.

Hoewel verschillend van aard hebben deze verschillende vormen van beleid als voordeel dat ongebruikt, maar al aanwezig potentieel wordt benut, zonder dat nieuwe migranten daarvoor naar het desbetreffende land hoeven te komen. De doelgroep ziet op kinderen, die meestal zelf geen keuze hadden in het illegaal verblijf. Mogelijk nadeel is dat in dergelijk beleid een signaal gezien kan worden dat (langdurig) illegaal verblijf wordt beloont en daarmee mogelijk ook nieuwe irreguliere migratie stimuleert.

2) **Gezinsmigratie:**

EU-lidstaten zijn gebonden aan de minimum toelatingsvoorwaarden voor reguliere gezinsmigranten. Nederland vult de richtlijn zo strikt mogelijk in. Dat wil zeggen dat enkel leden van het kerngezin in aanmerking komen voor deze verblijfsvergunning. Wel kunnen andere gezinsleden ((groot)ouders, meerderjarige kinderen en overige familieleden) een beroep doen op een verblijfsvergunning op basis van internationaal recht (artikel 8 EVRM) of jurisprudentie (Chavez-Vilchez). NL heeft specifieke beleidskaders voor leden van buiten het kerngezin in 2012 afgeschaft, met als doel deze vorm van migratie te ontmoedigen. Het afschaffen van de beleidskaders heeft in de praktijk vooral geleid tot meer en meer ingewikkelde procedures voor de IND en daarmee een toename van de werklast voor de IND. Een beleidskader heeft als voordeel dat de procedures duidelijker en meer voorspelbaarder zijn

Verschillende EU-lidstaten hebben wel beleidskaders voor familieleden buiten het kerngezin: DUI, BEL, ITA, SPA, KRO, TSJ, SLOW, FIN, SLOV, CYP, EST. Naast NL kennen landen als FRA, ZWE en OOST geen beleid voor deze doelgroepen.

3) Studiemigratie:

Alle lidstaten hebben de Richtlijn Studenten/onderzoekers geïmplementeerd en er zijn weinig grote verschillen tussen de verblijfsregelingen van verschillende lidstaten. Alle lidstaten hebben toelatingsprocedures om studenten en onderzoekers aan te trekken.

4) Kennismigratie

Alle lidstaten hebben de Blue Card en Intra-corporate transferee (kennismigranten die binnen bedrijf werkzaam blijven maar in ander land) Richtlijn geïmplementeerd. Daarnaast hebben veel landen een (vaak aantrekkelijkere) nationale verblijfsregeling ingevoerd. Nederland kent een van de meest aantrekkelijke en eenvoudige nationale regelingen voor kennismigranten in de EU met een fast-track behandeling voor erkende referenten. Nederland kent als een van de weinige landen geen opleidingseis, maar enkel een salariscriterium. De hoogte van dit salariscriterium laat zich moeilijk vergelijken met andere lidstaten, vanwege de verschillen tussen gemiddelde salarissen, maar zijn competitief met omringende landen. De aantrekkelijkheid van Nederland als bestemmingsland voor kennismigranten is maar voor een heel beperkt deel afhankelijk van toelatingsregelingen.

Nederland kent daarnaast aantrekkelijke verblijfsregelingen voor start-up ondernemers en essentieel start-up personeel. Deze regelingen hebben veel andere EU-lidstaten geïnspireerd om vergelijkbare regelingen te introduceren.

Nederland kent géén verblijfsregeling voor praktisch/technisch opgeleid personeel met een salaris dat onder het salariscriterium van de kennismigrantenregeling ligt. Daarmee mist Nederland t.o.v. andere lidstaten (m.n. DUI) een verblijfsregeling die ziet op het kunnen aantrekken van specifiek geschoold personeel (ICT, techniek, zorg)